

היתה זאת מדאכת-מחשבת של המעיה והסוואה.

הנושא האמיתי, התובע הבהרה ומסקנה, הוא: האם רימה משה דיין את הממשלה, וכפה עליה החלטה שהיא לא רצתה בו? אך דיין התעלם מכך, והעביר את הוויי כוח לנושא אחר: האם מותר היה להיענות לדרישות המחבלים?

צריך להיות ברור שזהו נושא שונה לגמרי. יכולות להיות עליו דעות לכאן ולכאן. לדעתי, רק פסיכופאט יכול לקבוע, באופן פסקני, שבשום פנים ואופן אין לעשות עסקה עם רוצחים המחזיקים בבני-ערובה. ולראייה: אפילו בממשלת גולדה מאיר לא היה כמעט אף שר אחד שדגל בדיעה קיצונית זו. יש לעשות את הכל כדי למנוע מצב שבו יכולים

לפייסו. הוא נאם נאום מחוכם בכנסת, וזה שודר בהר-הבה בטלוויזיה. בלא מענה. המאזין התמים, שלא ידע במה מדובר, נפל בפח והצדיק את דיין. אליהו הנביא היה אומר על כך: הרצחת, גם ירשת?

גם הילדים ממשך לזעוק מן האדמה. אולם ה-תיק נסגר.

האחריות האישית למחדל מעלות לא נקבעה. האשמה האישית לא בוררה. שוב נשאר מחדל גורא כאילו מרחף באוויר, ללא בעלים. **יום הכיפורים 1973 כאילו לא היה ולא נברא.**

טרוריסטים להכתיב תנאים. אבל יש מצבים שבהם תור בעת ההגינות האנושית הפשוטה להציל חיים. אך לא זהו נושא הוויכוח. אילו העביר דיין את המידע הנכון לידעת הממשלה, ואילו החליטה הממ שלה בניגוד לדעתו להציל את הילדים תמורת שיהרור אסירים — יכול היה דיין להופיע לאחר מכן בכנסת, או בכל מקום אחר, ולעצור על ההחלטה.

הנקודה המכרעת היא שדיין לא עשה זאת, אלא כפה על הממשלה החלטה הרת-אסון בניגוד למצפונה, בדרכי מירמה וכחש.

אולם דיין לא דיבר על כך, ואיש בכנסת לא שיסע את דבריו כדי לתבוע ממנו תשובה על האשמה גוראה זו. הוא יצא להתקפה. הוא מסר לפירסום במעריב את הדו"ח המלא, ובו הקטעים שנמחקו על-ידי רבין כדי

מסע האגרואטים

ב ינתיים ממשיכה ספינת האגרואטים בהפלגתה, לתוך הערפל הסמיך.

דו"ח-הביניים הראשון היה שערווייה. הציבור הגיב עליו באחת מהתקפות-הזעם הנדירות שלו (הנדירות מדי!). בעיקבות התקוממות זו סולקו גולדה מאיר ומשה דיין, שהועדה העניקה להם טיהור מוחלט.

כמו רוכבי-אופניים, כופפה הוועדה את ראשה כפני המומסר הפוליטי, בעוד רגליה דורכות בעוז על הקצינים.

בין יודע-ידבר שררה הסכמה כללית שמימצאי דו"ח-הביניים הראשון היו בחלקם בלתי-הוגנים, בחלקם בלתי-מדויקים, בחלקם מבוססים על תעודות מזויפות ועדויות כוזבות. בניגוד לכללי החוק והצדק, לא ניתנה לנאשמים הזכות להגן על עצמם.

כאשר גברו הסענות נגד דו"ח זה, באה תשובה מרגישה. "חכו" אמרו דוברי הוועדה, וגם בית-הדין הפעיל, העליון, "סבלנות. עומד להופיע דו"ח-ביניים שני. הוא יסביר את הדו"ח הראשון, יפרט את ההוכחות ויבסס את הממצאים."

עכשיו הגישה הוועדה את דו"ח-הביניים השני שלה, שבא להוכיח את צידקת הדו"ח הראשון. הוא גדול, הוא שמן, הוא מלא פרטים כריזמוני. יש לו רק חיסרון קטן אחד:

הוא לא נמסר לפירסום. קשה להעלות על הדעת חוצפה גדולה יותר. אין ספק שיש בדו"ח זה הרבה מאוד פרטים ופרקים

השופט אגרנט: לתוך הערפל הגובר

עכשיו הכריח שריהביטחון את גורודיש לכבול את האיש. ביוימה, "התפייסות" אנוסה, כאילו היה זה עניין פרטי.

מרבית ההאשמות של גונן מתייחסות לתקופה ש-מחוץ לתחום חקירתה של ועדת-אגרנט. משמע: הדברים לא יחקרו לעולם על-ידי מוסד רשמי מוסמך. תחקירי צה"ל, הכפופים לשאיפת שריהביטחון והרמטכ"ל לשמור על שלום-בית, בוודאי לא ימלאו את החסר.

כך נקבר עניינו — בצד קבריהם של מאות החיילים שנהרגו באותן פעולות, אשר לגביהן הועלו ההאשמות.

איש אינו אחראי. איש אינו אשם. יום-הכיפורים 1973 — יוק.

החייבים להישאר כמוסים. איש אינו מעוניין למסור ל-אוייב פוטנציאלי את סודות צה"ל על מגש של נייר.

אולם בצד פרטים סודיים אלה, יש הרבה עשרות עמודים שאין בהם שום סודיות. הם כוללים את כל הפרטים שהובטחו לנו, כהבהרה וכחוכחה למסקנות הדו"ח הראשון. להעלמה טוטאלית זו, יכולות להיות רק שתי סיבות:

הוועדה החליטה לפרוש את צעיף הי סודיות על הדו"ח, כיוודעה שהקק ממימצאיה הקודמים היו תלויים על בלימה, נסתרו והופרכו. כלומר: זוהי הגנה עצמית.

פירסום הדו"ח יעורר מחדש את הי וויכוח על האחריות והאשמה למחדל הנורא של יום-הכיפורים. ויכוח זה יכזב להבוך מאד את הממשלה, שבסיוסה רופף. כלומר: זוהי הגנה על המומסר.

אני סבור ששני ההסברים נכונים.

ב אותה שעה עסק שריהביטחון החדש במיבצע משלים של העלמה.

למחרת מילחמת יום-הכיפורים העלה האלוף שמואל גונן (גורודיש) תמישה סניפי-אישום חמורים ביותר נגד האלוף אריאל שרון, ותבע רשמית להעמידו לדין צבאי. אריק לא הגיש תלונה רשמית נגד גורודיש, אך השמיע בפומבי טענות כבדות משלו.

החוקר שנתמנה, כחוק, על-ידי הרמטכ"ל הקודם, כלל לא פתח בחקירה. הוא פשוט לא מילא את התפקיד שהוטל עליו.

קפיטל-סוציאליזם

ב ברטניה שייך הכל להוד מלכותה, חלל ב,אונות הוד מלכותה" וכלה ב,דואר הוד מלכותה". רק דבר אחד אינו שייך לה: החוב הממלכתי. זה שייך לאומה כולה.

בארץ יש לנו מישטר מסובך עוד יותר. אין כדוגמתו בעולם כולו. בדרך דיאלקטית מופלאה הגענו מן התיזה (קפיטליזם) דרך האנטי-תיזה (סוציאליזם) לסינתזה מושלמת. הנה נקרא לה "קפיטל-סוציאליזם".

הקפיטליזם מבוסס על הכוש פרטי ורווחים פרטיים. הסינטיזה טובע הלאמה.

הקפיטל-סוציאליזם שלנו מאחד את שניהם: הרווחים שייכים לפרט, ההפסדים שייכים ל-אומה כולה.

זה מצלצל כבדיחה שגויה. ואכן, זוהי בדיחה. בדיחה על השבוננו.

ל פני שמונה שנים התמלטו בנק פויכטוונגר ובנק יפן. הממשלה כיסתה על חשבוננו הפסדים של הרבה עשרות מיליונים. המנהלים נשלחו לכלא. אך איש מפקידי הממשלה, שהיו אחראים לפיקוח על הבנקים, לא נענש.

הזעזוע הוליד אז קריאה נרגשת לחוקק חוק חדש, שיבטיח פיקוח אמיתי על הבנקים וימנע ספסרות והפ-קרות. אם הציבור צריך לכסות את ההפסדים, כך נאמר אז, הוא נכאי לפחות לפיקוח יעיל.

אבי השערוריה נשכחה, והחוק החדש לא נחקק.

מדוע? בוועדת-הכספים של הכנסת יושבים נציגי המערך, הר-ליכוד והמפד"ל. למערך יש בנקים. הליכוד מייצג בנקים. למפד"ל יש בנקים. איש מהם לא היה מעוניין בהגבלת הספסרות.

הכל נשאר על מקומו. הבנקים צברו רווחים

הנגיד זנבר: ליד שולחן הרולטה

עוד יותר. הוא הפקיד את יתרות-מטבע-החזן הזעומות שלנו בבנק זה דווקא. כלומר: הוא השתמש בכספנו, הכסף השני לכל אחד מאיתנו, כדי לספסר.

לא זה בליכד שלא עצר בעד הספסרים הי פרטיים, שאנחנו נדרשים להלאים הפסדיהם. הוא התיישב לצידם ליד שולחן הרולטה, וי שיחק בכסף שלנו. ולפני כן קרא לנו להדק את הגורתנו לטובת המולדת.

מה קרה למר זנבר? שום דבר. מה הוא לא התפטר. הוא לא פוטר. הוא לא התפטר.

אין צורך. הממשלה לא הטילה עליו אחריות אישית, ולא תבעה ממנו להסיק מסקנות אישיות.

ואכן, למה תעשה כזאת? עם ישראל מוכן להדק את ההגורה, ולממן גם להבא את הספרים בשם הביטחון. עם ישראל יעבור לדום וישיר את התקווה. הספרים ירוקנו בינתיים את כיסיהם.

יום הכיפורים 1973 לא היה ולא נברא.